

Stanisław Małachowski - herbu Nałęcz

Stanisław Małachowski to jedna z najważniejszych postaci w polskiej polityce drugiej połowy XVIII wieku. Pełnił funkcję marszałka Sejmu Wielkiego. Był zwolennikiem reform i współtwórcą Konstytucji 3 Maja.

Rys biograficzny

Stanisław Małachowski urodził się 24 VIII 1736 r. w Końskich. Pełnił wiele znaczących funkcji w życiu publicznym między innymi był: starostą sądeckim, członkiem Asesorii Koronnej, marszałkiem Trybunału Głównego Koronnego, stałym przedstawicielem stanów w Straży Praw, posłem z województwa sandomierskiego na sejm, (później nazwanym Sejmem Wielkim) oraz posłem na sejm koronacyjny, w wyniku którego królem Polski został Stanisław August Poniatowski, który nadał mu odznaczenia: Order Orła Białego oraz Order świętego Stanisława.

Stanisław Małachowski na Sejmie Wielkim

Podczas obrad Sejmu Wielkiego Małachowski został obrany jego marszałkiem i uniemożliwił zerwanie obrad poprzez zawiązanie konfederacji. Opowiadał się po stronie reform, dostrzegając potrzebę polepszenia sytuacji mieszczan i chłopów oraz dążył do naprawy stanu państwa. Przyczynił się do zebrania pomysłów reformatorskich w formie konstytucji, która opisywała zmiany w ustroju państwa i została nazwana Konstytucją 3 Maja od daty jej uchwalenia (3 V 1791 r.). Po wybuchu w 1792 roku wojny z Rosją, w obronie konstytucji, Małachowski sprzeciwił się decyzji króla o przystąpieniu do konfederacji targowickiej i potępił plany jakichkolwiek układów z targowiczaniem. Odmówił także wsparcia insurekcji kościuszkowskiej, obawiając się radykalizmu powstańców.¹

Stanisław Małachowski powrócił do polityki w momencie pojawienia się nadziei na odrodzenie niepodległej Polski wraz z podbojami Napoleona Bonapartego. Cesarz Francuzów wezwał go w XII 1806 roku do Warszawy i zaoferował mu objęcie stanowiska prezesa Komisji Rządzącej, która była tymczasowym rządem Księstwa Warszawskiego. Małachowski niemal rok później został już prezesem ukonstytuowanej Rady Ministrów. Nie potrafił się jednak odnaleźć w nowej rzeczywistości i zrezygnował z urzędu już pod koniec 1807 roku. Zmarł 29 XII 1809 r. w Warszawie i został pochowany w warszawskim kościele św. Krzyża.²

¹ Borucki Marek, Multimedialna Historia Polski, 2007r.

² Małachowski Jan W: Encyklopedia Powszechna PWN, [online].[Dostęp 25-3-2023]. Dostępny w Internecie: encyklopedia.pwn.pl/haslo/Malachowski-Stanislaw;3936918.html.

Bibliografia

1. Borucki Marek, Multimedialna Historia Polski, 2007r.
2. Małachowski Jan W: Encyklopedia Powszechna PWN, [online].[Dostęp 25-3-2023]. Dostępny w Internecie: encyklopedia.pwn.pl/haslo/Malachowski-Stanislaw;3936918.html.